

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 3902 від 17.07.2020
Народні депутати України
Д. Лубінець та інші

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо внесення відомостей про зареєстроване місце проживання громадян України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, а також оформлення документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України»

У законопроекті пропонується внести зміни до законів України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні», «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» з метою законодавчого врегулювання механізму внесення відомостей про зареєстроване місце проживання особи на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, а також визначення місця оформлення документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, вклеювання фотокартки по досягненню відповідного віку у паспорт громадянина України особам, які мають зареєстроване місце проживання на тимчасово окупованих територіях.

Як зазначається у п. 5 пояснювальної записки, прийняття законопроекту сприятиме особам, які проживають на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим та місті Севастополі в отриманні документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, із внесеними до них відомостями про зареєстроване місце проживання на цих територіях. Це спростить доступ мешканців тимчасово окупованих територій до медичної допомоги, адміністративних послуг, реалізації права на освіту, отримання банківських послуг тощо. Запровадження для осіб, які мають зареєстроване місце проживання на тимчасово окупованих територіях, можливості звертатися за оформленням паспорту громадянина України до будь-якого підрозділу Державної міграційної служби України, спростить доступ до отримання паспортних послуг цією категорією осіб.

Головне управління, розглянувши поданий законопроект, вважає за доцільне висловити щодо його змісту наступне.

1. Необхідно зауважити, що положення, якими пропонується доповнити закони України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» за своєю суттю фактично повторюють один одного, однак направлені на різне коло осіб, а саме – це внутрішньо переміщені особи (далі – ВПО); особи, які залишилися проживати на тимчасово окупованій території; особи, які переселилися із тимчасово окупованої території, але з якихось причин не мають довідки ВПО; особи, які виїхали з нинішніх тимчасово окупованих територій до початку конфлікту, але до цього часу мають там зареєстроване місце проживання і які відповідно до національного законодавства не є ВПО. При цьому, у всіх випадках пропонується встановити, що внесення відомостей про зареєстроване місце проживання до документів, до яких вносяться відомості про зареєстроване місце проживання відповідно до Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні», неповнолітнім особам, які мають зареєстроване місце проживання на тимчасово окупованих територіях здійснюється, окрім іншого, на підставі *довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи*, виданої на її ім'я або її законного представника, що, на нашу думку, є сумнівним. Адже відповідна довідка за своєю природою є документом, який тільки засвідчує місце проживання ВПО на період наявності підстав, зазначених у ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» (ст. 5 цього Закону).

2. У законопроекті пропонується викласти в новій редакції ст. 6 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України». Аналіз запропонованих змін дає підстави дійти висновку, що у разі схвалення поданого законопроекту у запропонованій редакції, з поля законодавчого врегулювання вилучається порядок оформлення *довідок, що підтверджують місце перебування громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території або переселилися з неї*, що наразі передбачено ч. 4 ст. 6 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України». Проте, ані з аналізу змісту поданого законопроекту, ані з пояснювальної записки не впливає чим саме обумовлюється необхідність скасування порядку оформлення довідок, що підтверджують місце перебування громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території або переселилися з неї.

3. Законопроект має вади техніко-юридичного характеру.

3.1. З точки зору законодавчої техніки, зміни до абз. 2 ч. 3 ст. 6 та абз. 2 ч. 4 ст. 7 Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» більш правильно вносити як заміну цифри «16» на цифру «14», а не викладати відповідні абзаци у новій редакції, як це пропонується у законопроекті.

3.2. Не можна погодитись із уміщенням до п. 2 розділу II «Прикінцеві положення» припису про те, що «Підтвердженням інформації про зареєстроване місце проживання особи на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, є відомості, внесені до документа, що підтверджує громадянство України, посвідчує особу чи її спеціальний статус, довідка про внесення відомостей до Єдиного державного демографічного реєстру». Адже наведене положення, по суті, є структурною частиною певного правового механізму, відокремленою від нього, з незрозумілою метою, тоді як відповідно до загальних правил законодавчої техніки у перехідних та прикінцевих положеннях законопроекту зазначається строк набрання чинності законом та надаються доручення Кабінету Міністрів України, пов'язані з прийняттям закону та приведенням у відповідність із новими нормами підзаконних нормативно-правових актів.

3.3. Слід виправити нумерацію структурних частин проекту (в ньому міститься посилання на два пункти «3» розділу I, якими передбачаються внесення відповідних змін до двох різних законів України).

3.4. В порушення ч. 6 ст. 91 Регламенту Верховної Ради України порівняльна таблиця до законопроекту не відповідає чинним положенням ст. 6 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» та ст. 6 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».

3.5. За загальними вимогами законодавчої техніки у разі внесення змін до декількох законів, вони подаються у хронологічному порядку. Проте зазначені рекомендації у законопроекті не враховані.

4. Зауваження викликає також порядок набрання чинності Законом, проект якого розглядається, – «з дня, наступного за днем його опублікування» (п. 1 розділу II «Прикінцеві положення»), адже реалізація положень проекту потребує оновлення підзаконної нормативно-правової бази, на яке Кабінету Міністрів України дається три місяці (п. 3 розділу II проекту), та здійснення низки практичних заходів. У зв'язку з цим, на думку Головного управління, цей Закон, у випадку його прийняття, має вводитися в дію щонайменше через три місяці після його опублікування.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: В. Грицак, О. Мірошніченко

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЙВНА
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000733B42008E588D01
Дійсний до: 27.05.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/3-2020/169080 від 28.09.2020

218257